KAMMARRÄTTEN

KR RÄTTSFALL

Förvaltningsbolags gäldräntor m m.

Aktiebolaget A — vars verksamhet bestod i förvaltning av värdepapper och som var helägt dotterbolag till Aktiebolaget B — hade under år 1960 lyft utdelning å aktier med sammanlagt 1.179.649 kr. Av detta belopp motsvarade 1.179.389 kr utdelningar å aktier i svenska aktiebolag. I A:s balansräkning per 31/12 1960 hade bl a upptagits skuld till B å 1.800.933 kr, avseende lån för förvärv av aktier. I A:s deklaration 1961 — vari till beskattning uppgivits bl a skattepliktig realisationsvinst genom försäljning av aktier om 80.179 kr — hade A tillgodofört sig avdrag för ränta å skulden till B med 67.734 kr samt för förvaltningskostnader med 15.263 kr, varav 15.015 kr avsåg depåavgift till bank. Vidare hade A uppgivit, att även vissa andra aktieposter, vilka varit i A:s ägo mer än fem år, sålts under beskattningsåret.

1961 års TN förvägrade A avdrag för gäldräntan, 67.734 kr, och hänförde 14.763 kr av förvaltningskostnaderna till kostnader för A:s bestående aktieinnehav, i följd varav avdrag för förvaltningskostnader medgavs med endast 500 kr.

Hos PN yrkade A därefter avdrag för låneräntor och förvaltningskostnader enligt deklarationen. A:s gäldräntor hade nämligen utgivits till B och skulle, därest B även ägt de av A innehafda aktierna, något behov av att upplåna penningar för förvärv av aktier inte ha förelegat, vid vilket förhållande B inte haft någon motsvarande ränteutgift. Då principiellt de båda bolagens sammanlagda skatter inte borde vara större än om de sammanslagits till ett bolag, borde A erhålla avdrag för hela ränteutgiften, enär detta belopp eljest bleve föremål för beskattning två gånger.

Sedan PN lämnat A:s yrkande utan bifall, fullföljde A sin talan.

Genom utslag den 2 april 1963 yttrade KR bl a följande. A är jml 54 § KL frikallat från skattskyldighet för utdelning från svenska aktiebolag. Det har icke påståtts att dess innehav av svenska aktier till någon del skulle bestå av s k organisationsaktier eller aktier i dotterbolag. Vid dessa förhållanden äger A jml 39 § 1 mom KL icke åtnjuta avdrag för gäldräntorna, vilka såvitt visats — helt belöpa å de svenska aktierna. A kan icke heller anses berättigat till avdrag för de förvaltningskostnader, som belöpa å nämnda aktier, och vad i målet förekommit ger inte anledning antaga, att A:s övriga förvaltningskostnader överstiga det belopp, som PN härutinnan medgivit till avdrag. Vad ovan sagts rubbas icke av den utav A anförda omständigheten att gäldräntorna utgivits till B. KR finner förty icke skäl göra ändring i PN:s beslut.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:19

Författarstipendium

Beträffande en författare S hade TN vid beräkningen av inkomst av tjänst till beskattning upptagit ett belopp av 3.000 kr, utgörande från B:s förlagsaktiebolag under år 1960 uppburet stipendium.

Med förmälan att stipendiet tilldelats som uppmuntran för S:s samlade litterära produktion och inte för något visst verk hemställde denne, att beloppet ej måtte beskattas.

Vid verkställd utredning hade konstaterats att S under 1955—59 från B uppburit i genomsnitt 2.900 kr för år; enligt kontrolluppgift hade det av B under 1960 erhållna beloppet i sin helhet uppgått till 4.526 kr — vilket angivits såsom honorar, dock med anteckning "Härav stipendium kr 3.000".

PN fann av utredningen i målet framgå, att S under ett flertal år uppburit ersättning för litterär verksamhet med varierande belopp från B; då det inte kunde anses ha anförts någon omständighet, på grund varav beloppet, 4.526 kr, till någon del skulle anses utgöra för S icke skattepliktig inkomst, lämnades besvären utan bifall.

Sedan S hos KR fullföljt sin talan, yttrade TI bl. a. följande. På förfrågan hade B uppgivit, att ett ungdomsbokstipendium om 3.000 kr utdelades årligen, att stipendiet inte utgick från en fond utan upptagits bland årliga driftskostnader samt att beslutet om utdelningen av stipendiet fattats av chefen för B på förslag av vederbörande souchef; från B hade inhämtats att stipendiet till sin natur är ett slags arbetsstipendium, ehuru detsamma utgör belöning — utöver kontraktsenliga honorar — för redan utgivna böcker på B:s förlag.

Genom utslag den 27 maj 1963 lämnade jämväl KR besvären utan bifall, enär stipendiet till sin natur var att anse som belöning för tidigare utförda arbetsprestationer för bokförlaget samt stipendiet förty utgjorde skattepliktig intäkt för S.

Bidrag till anställds vistelse utomlands beskattat till viss del

Direktör S meddelade i sin självdeklaration 1961, att han under 1960 efter ordination av läkare under tre veckor vistats utomlands för hälsans vårdande samt att kostnaden för resan bestritts av hans arbetsgivare, då sjukdomen föranletts av vissa otillfredsställande förhållanden på arbetsplatsen, varför enl. S:s förmenande skattefrihet jml 32 § 3 mom. KL borde föreligga.

Emellertid upptog TN kostnaden härför, 5.292 kr, till beskattning hos S.

Sedan S hos PN hemställt, att ersättningen inte måtte beskattas, yttrade PN. Av handlingarna i målet framgår, att S på grund av ohälsa anmodats av arbetsgivaren att under någon tid fullständigt koppla av från arbetet, att S efter samråd med läkare vistats tre veckor utomlands tillsammans med sin hustru samt att arbetsgivaren erlagt kostnaderna härför. PN finner förmånen vara att jämställa med fri sjukvård. Enligt 32 § 3 mom andra st. KL gäller beträffande befattningshavare i enskild tjänst att, därest sådan förmån utgått efter väsentligt förmånligare grunder än som gäller för befattningshavare i statens tjänst, förmånen skall upptagas såsom intäkt till den del, den utgått efter förmånligare grunder än de för statstjänstemän gällande. En statstjänsteman skulle vid le-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:19

dighet för svag hälsas vårdande ha fått vidkännas löneavdrag och själv ha fått svara för kostnader för vistelse utomlands. Vid vistelse å sjukhem i Sverige skulle viss ersättninng ha kunnat erhållas från sjukkassa. PN finner förty förmånen icke kunna värderas till lägre belopp än 4.992 kr (5.292 — 300).

Hos KR yrkade S, att endast en mindre del av kostnaderna eller 500 à 600 kr, motsvarande inbesparade levnadskostnader för honom och hans hustru, måtte beskattas.

Enligt utslag den 14 maj 1963 fann KR den förmån, som tillkommit S genom att arbetsgivaren bestritt kostnaderna för makarna S:s resa, i princip vara av skattepliktig natur enär förmånen utgått på grund av anställning; KR ansåg vidare, att förmånen skäligen borde värderas till ett 1.000 kr lägre belopp än PN funnit med hänsyn till omständigheterna i målet — särskilt att resan skett på arbetsgivarens initiativ — och då det får antagas, att kostnaderna för en resa av denna art skulle ha blivit lägre om S själv haft att föranstalta om densamma.

Läroverkslärares facklitteratur

Lektor A — som var huvudlärare i biologi med hälsolära vid ett läroverk, tillika handledare vid där bedriven praktisk lärarkurs — hade i sin självdeklaration 1961 yrkat avdrag med 928 kr för kostnader för facklitteratur.

Härav medgavs A av beskattningsnämnderna avdrag med allenast 512 kr; återstoden eller 414 kr avsåg inköp av: 1) Världen vi lever i (utg. av Hanström), 2) Djurens värld (av samme utg.), 3) Månadstidskriften Naturens Värld; samt 4) Vår svenska flora i färg, (utg. av Hultén).

PN yttrade bl. a. följande. Beträffande facklitteratur medgives vid taxering avdrag för sådan litteratur, som erfordras för att den skattskyldige på ett tillfredsställande sätt skall kunna uppehålla den aktuella tjänsten. Avdrag medgives emellertid icke för samlingsverk, som omspänner ett större område eller för litteratur, som ligger avsevärt över planet för vad som kan anses erforderligt för tjänsten. Avdrag kan alltså endast ifrågakomma för litteratur, som varit nödvändig för tjänsten. För annan litteratur kan avdrag icke medges även om den varit av betydelse för skattskyldigs förkovran och fortbildning inom yrket. De angivna verken får i omfång och utförande anses gå utöver vad som erfordras vid undervisningen. Utom ifråga om 1) ovan hade litteraturen funnits tillgänglig i läroverkets bibliotek. A kunde i varje fall icke anses ha gjort sannolikt, att han i sitt arbete varit beroende av litteraturen i vidare mån än att han kunnat utnyttja detta bibliotek.

A framhöll hos KR, att ej heller bokverket 4) funnits tillgängligt i biblioteket.

Genom utslag den 8 maj 1963 utlät sig KR. Enär A får anses ha erhållit avdrag i förevarande hänseende med belopp, som motsvarar kostnad för facklitteratur, som varit nödig för tjänstens fullgörande, finner KR icke skäl bifalla besvären.

En led. var skiljaktig och förklarade, att han för sin del fann skäl bifalla A:s talan under framhållande därav, att A såsom handledare för utbildning av lärare vid läroverk och seminarier mer än andra lärare måste vidtaga utförliga lektionsförberedelser i sina ämnen samt att A även förklarat, varför han ej för sina

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:19

lektionsförberedelser kunnat utnyttja de båda å biblioteket tillgängliga bokverken 2) och 3); i målet kunde inte anses ha blivit vederlagt A:s påstående att den av honom gjorda litteraturanskaffningen å 928 kr, i allt väsentligt varit nödig för fullgörande av hans tjänst, inte minst i hans ovannämnda egenskap av handledare.

Tävlingsvinst

Fru F hade vunnit första priset i en utav en veckotidning under 1958 anordnad pristävlan — en sex veckors kryssning för två personer med ett lastfartyg. I 1959 års deklaration upptog F värdet härav till 400 kr, motsvarande under resan inbesparade levnadskostnader i hemmet; TN uppskattade däremot värdet till 3.000 kr. Häröver besvärade sig F hos PN och yttrade. Priset, som omfattade fri resa med båten och fritt uppehälle ombord men inte andra förmåner, hade ej kunnat utbytas mot pengar eller överlåtas till annan person och hade resan, som företogs tillsammans med F:s make, på grund av svårigheter för båtens rederi att få last hem till Sverige, blivit fördröjd ytterligare två veckor, varför enbart makarnas förlorade arbetsförtjänst uppgått till cirka 2.200 kr.

Sedan PN funnit F ha åtnjutit skattepliktig förmån till belopp ej understigande 1.000 kr, motsvarande makarnas inbesperade levnadskostnader anfördes besvär hos KR dels av fru F med hemställan om nedsättning dels ock av TI under yrkande, att värdet måtte bestämmas till 1.500 kr.

Genom utslag den 21 maj 1963 fann KR inte skäl att i anledning av någondera klgdns besvär göra ändring i PN:s beslut.

Litteratur m. m.

Reflektioner i anledning av den nya landsstatsmatrikeln

Utan att vara kalenderbitare — har man stor nytta av ett biografiskt uppslagsverk över landsstatens tjänstemän. Förutom personnotiserna, som inte finns i statskalendern, har matrikeln den fördelen att den spänner över ett vidare register än statskalendern. Ett sådant verk som landsstatsmatrikeln är också till nytta för släktforskarna. En omständighet som man kanske glömmer, då man själv står inför plikten att i tid lämna sina uppgifter till uppslagsverkens redaktörer. Man har all anledning att tack författarna för att de tagit sig tid att ge ut matrikeln och hoppas att de får glädjen att se sitt verk spritt på många händer (ang. pris och försäljning se notis i förra numret av tidskriften).

Om arv och testamente

Skandinaviska Banken har givit ut en reviderad upplaga av sin skrift om arvs- och gåvobeskattningen. Den 32-sidiga skriften innehåller en överskådlig redogörelse för lagbestämmelserna samt råd om upprättande av testamenten. Skriften tillhandahålles gratis i bankens kontor.

Nytt betänkande

1953 års skatteflyktskommitté har avlämnat sitt betänkande, SOU 1963:52, vilket omfattar 282 sidor jämte bilagor. Docenten Göran Englund kommer att närmare redogöra för betänkandet i ett kommande nummer av tidskriften.

H. B.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:19